

959.775
ĐC B 305 H

BIÊN HÒA

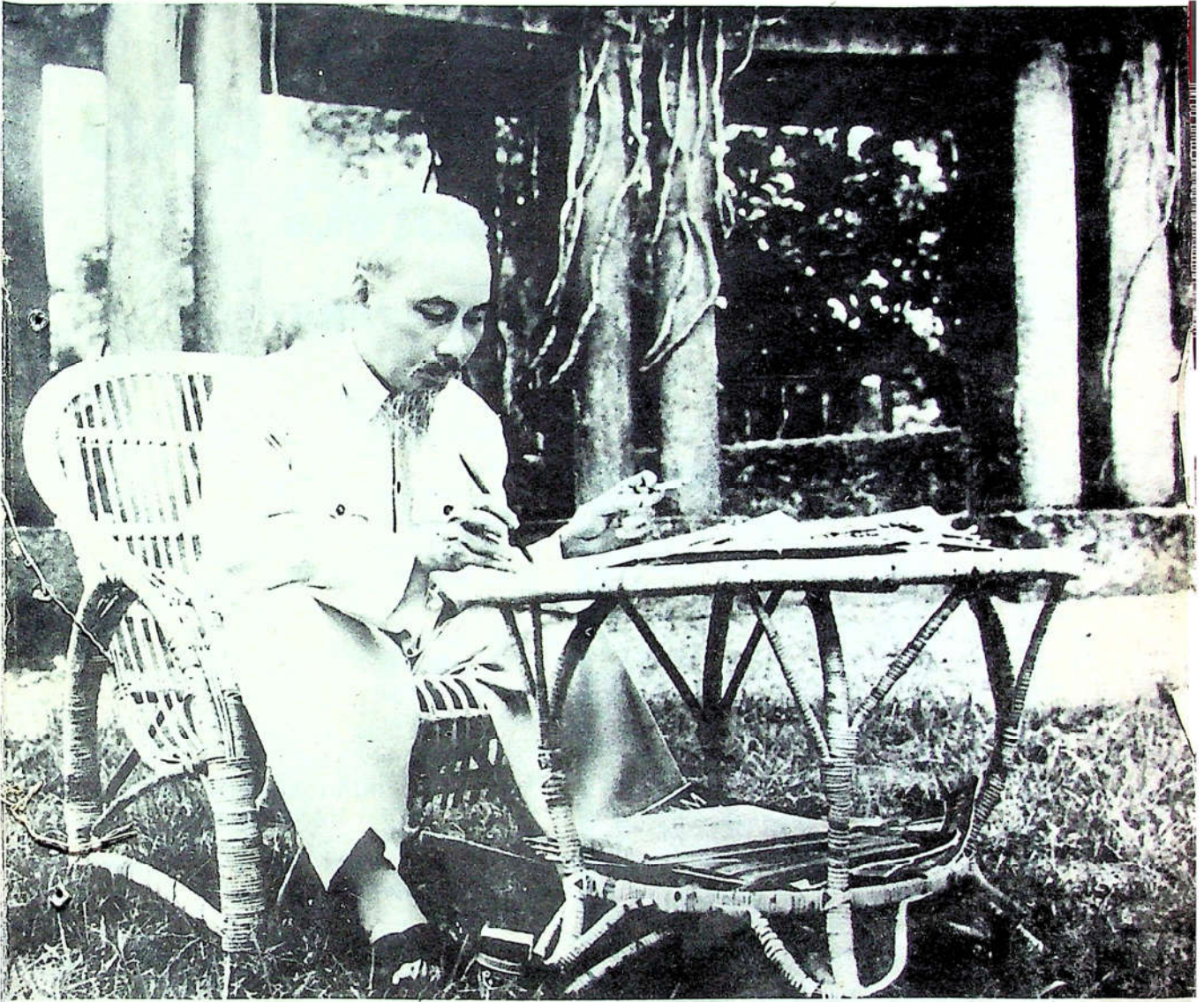
NHỮNG CHANG ĐƯƠNG ĐẤU TRANH CÁCH MẠNG

9

THƯ VIỆN
HỘI ĐỒNG

Miền Nam luôn ở trong trái tim tôi.

(Lời Chủ tịch Hồ Chí Minh)

00084Q

55 NĂM CHIẾN ĐẤU VÀ XÂY DỰNG

(1930 - 1985)

- 1 HUÂN CHƯƠNG THÀNH ĐỒNG HẠNG NHẤT
- 3 HUÂN CHƯƠNG THÀNH ĐỒNG HẠNG BA
- 1 HUÂN CHƯƠNG GIẢI PHÓNG HẠNG B₁
- 7 HUÂN HƯƠNG LAO ĐỘNG HẠNG P₁
- NHIỀU BNG. KHEN CỦA HỘI ĐỒNG BỘTRƯỞNG.

Lời nói đầu

NĂM 1985, năm có nhiều ngày kỷ niệm lớn của nước ta:

— Kỷ niệm 55 năm ngày thành lập Đảng Cộng sản Việt Nam

— Kỷ niệm 95 năm ngày sinh của Chủ tịch Hồ Chí Minh

— Kỷ niệm 40 năm ngày thành lập nước Cộng hòa Xã hội Chủ Nghĩa Việt Nam.

— Và đặc biệt là kỷ niệm 10 năm ngày giải phóng miền Nam, ngày toàn thắng của cuộc chiến tranh chống Mỹ cứu nước, thống nhất Tổ quốc và đưa cả nước tiến lên chủ nghĩa xã hội.

Trong niềm vui lớn của cả dân tộc, Đảng bộ và nhân dân thành phố Biên Hòa vô cùng tự hào về Đảng Cộng sản Việt Nam quang vinh, về Chủ tịch Hồ Chí Minh muôn vàn kính yêu và về những thành tựu bước đầu đã đạt được trong 10 năm qua trên con đường xây dựng chủ nghĩa xã hội.

Là một bộ phận của đất nước và của dân tộc mang truyền thống bất khuất, dưới lá cờ vẻ vang của Đảng, Đảng bộ và nhân dân Biên Hòa càng thấy vinh dự và tự hào về phần đóng góp của mình vào sự nghiệp cách mạng chung của cả nước — đấu tranh giải phóng dân tộc và xây dựng chủ nghĩa xã hội trên quê hương thân yêu của mình.

Cuốn sách ảnh « BIÊN HÒA NHỮNG CHẶNG ĐƯỜNG ĐẤU TRANH CÁCH MẠNG » được biên soạn nhằm ghi lại truyền thống lịch sử của địa phương đồng thời khái quát những nhiệm vụ sắp tới của Đảng bộ và nhân dân Biên Hòa. Với những hình ảnh mang tính chất tư liệu lịch sử, được tập hợp từ nhiều nguồn, chúng tôi hy vọng cuốn sách sẽ mang lại cho bạn đọc ấn tượng sâu sắc về mảnh đất « MIỀN ĐÔNG GIÀN LAO MÀ ANH DŨNG » suốt trong quá trình đấu tranh và xây dựng của mình.

Tuy nhiên, do hoàn cảnh lịch sử, Biên Hòa có nhiều thay đổi về địa giới nên việc sưu tầm tư liệu có nhiều khó khăn, cho nên không tránh khỏi những hạn chế. Chúng tôi mong được các cơ quan, đơn vị và các đồng chí lãnh đạo, các đồng chí cách mạng lão thành đã từng sống và chiến đấu trên mảnh đất này cảm thông và có nhiều ý kiến quý báu đóng góp cho chúng tôi.

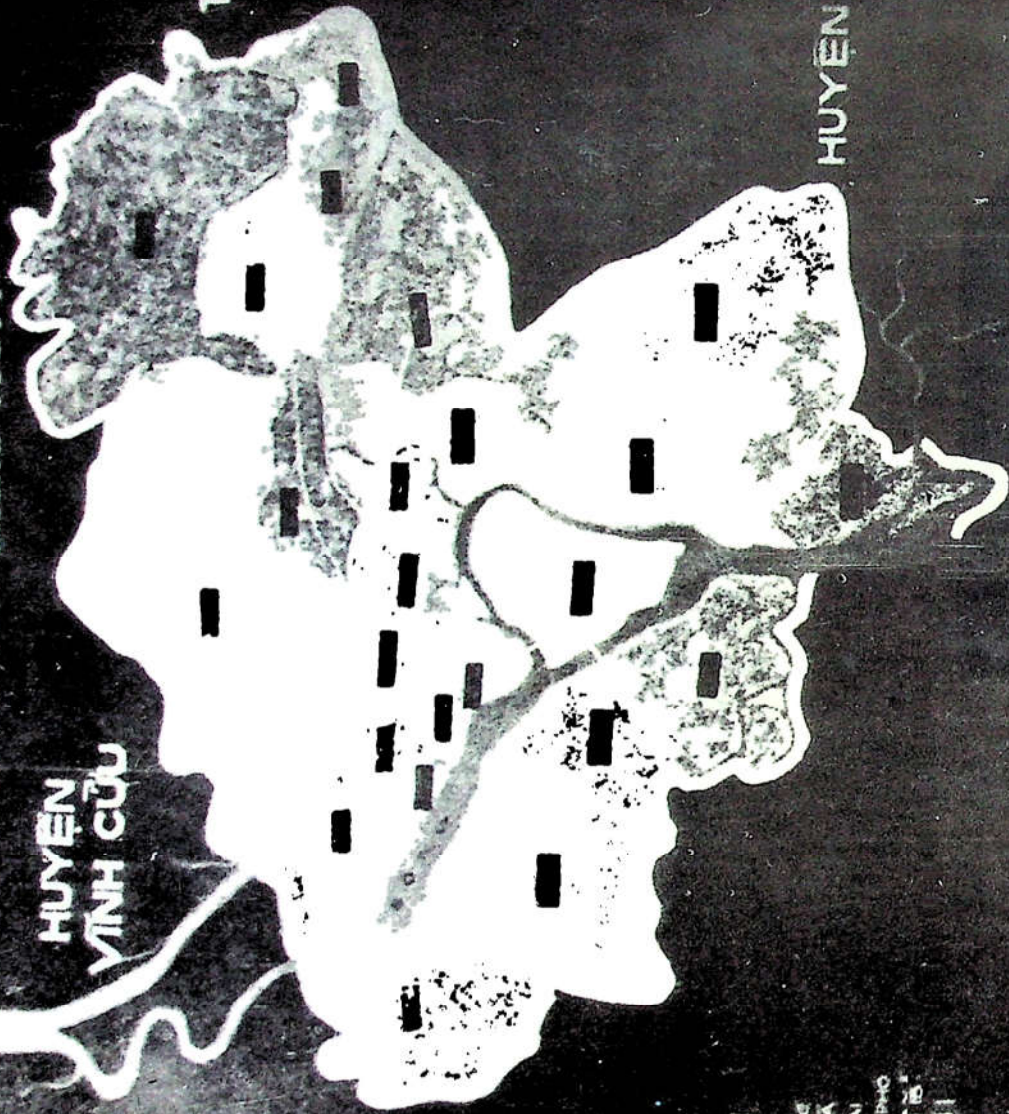
BAN BIÊN TẬP

BAN ĐO HANH CHANH THÀNH PHỐ BIÊN HOÀ

HUYỆN
YINH CỬU

HUYỆN
THÔNG N

HUYỆN LONG

TỈNH SÔNG BÉ

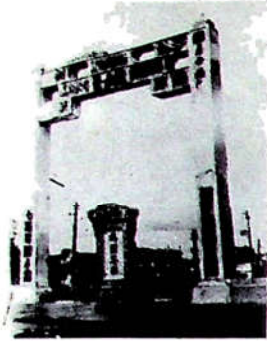
CHỦ-THỊCH

— CHỖ TRƯỞNG BAN
— BAN TRƯỞNG XÃ
— BAN TRƯỞNG XÃ
— BAN TRƯỞNG XÃ
— BAN TRƯỞNG XÃ
— BAN TRƯỞNG XÃ

BIÊN HÒA
GIÀU TRUYỀN THỐNG ĐẤU TRANH
CHỐNG NGOẠI XÂM VÀ SỚM CŨ
PHONG TRÀO CÁCH MẠNG

(1930-1954)

HÀO KH ĐỒNG NÀ

THÁNG 11 năm 1862, thực dân Pháp đánh chiếm Biên Hòa, ba tỉnh miền Đông Nam bộ rơi vào tay giặc:

... Bến Nghé cửa, tiên tan bọt nước
Đồng Nai tranh ngói nhuộm màu mây...

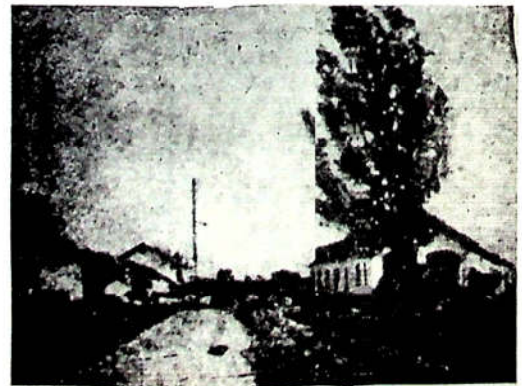
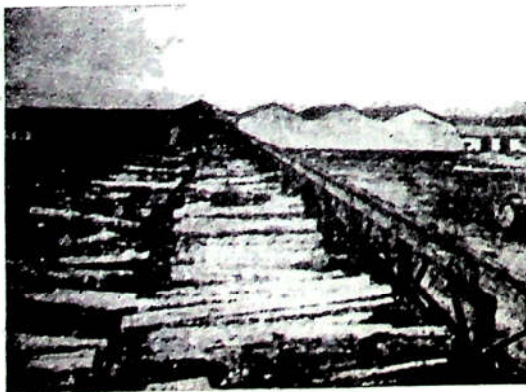
(thơ Nguyễn Đình Chiểu)

Nhưng, ngay từ buổi đầu, giặc Pháp đã vấp phải sự phản kháng mãnh liệt của nhân dân Biên Hòa nói riêng và nhân dân miền Đông Nam bộ nói chung. Dưới ngọn cờ « BÌNH TÂY KHỞI NGHĨA » của Trương Công Định, nhân dân Biên Hòa đã lấy lau làm cờ, lấy tầm vông làm binh khí, đứng lên chống giặc.

Ngay sau khi Đảng Cộng Sản Đông Dương ra đời (3-2-1930) hơn 5.000 công nhân đồn điền cao su Phú Riềng (tỉnh Biên Hòa cũ) đã đồng loạt bãi công. Và, từ đó, dưới sự lãnh đạo của Đảng, nhân dân Biên Hòa liên tiếp đứng lên mà đỉnh cao là khởi nghĩa giành chính quyền vào ngày 25-8-1945, đưa cách mạng Tháng Tám đến thắng lợi.

Trong kháng chiến chống Pháp, Biên Hòa có « Căn khu Đ » lừng danh làm kinh hồn quân cướp nước và chiến khu Bình Đa — Vinh Cửu làm rạng rỡ mảnh đất Biên Hùng.

- Đài kỷ niệm — nơi ghi dấu tội ác giặc Pháp bắt thanh niên Biên Hòa đi lính chết thay cho chúng.
- Đền thờ Trương Công Định ở Tân Mỹ, phường Bửu Hòa.
- Chùa "Cổ Hòn" — một ngôi chùa nhỏ ở phường Quang Vinh — nơi Tỉnh Ủy Biên Hòa họp bí mật bàn kế hoạch khởi nghĩa Tháng Tám 1945.
- Xưởng cưa BIF Tân Mai và Nhà ga Biên Hòa — nơi có cơ sở Đảng sớm nhất trong thị xã Biên Hòa.

Biên Hòa với những rừng cao su bạt ngàn, chính nơi đây đã chứng kiến chính sách khai thác thuộc địa của thực dân Pháp. Và, cũng chính nơi đây là những cơ sở cách mạng đầu tiên của Đảng bộ Biên Hòa.

Phú Riêng đỏ — địa danh mãi mãi đi vào sử sách của phong trào công nhân cao su miền Đông Nam bộ.

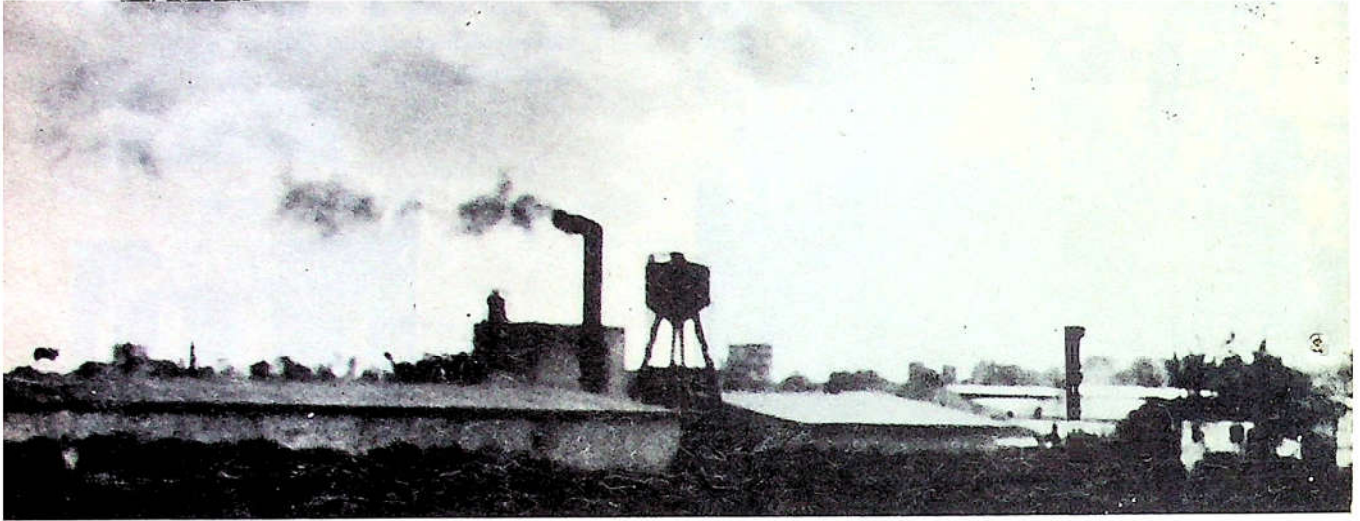
◆ Đồn điền cao su.

● 1.300 công nhân đồn điền cao su Phú Riêng bãi công (tháng 1-1930) đòi chủ xóa bỏ thuế thân, chống cúp phạt, đánh đập công nhân...

● Chiến khu Bình Đa — Vinh Cửu năm xưa, nay là khu công nghiệp Biên Hòa.

● Chi đội 10 Vệ quốc đoàn và chi thắng La Ngà.
● Tác phẩm « Võ Đất » của nhà v. Hoàng Văn Bền.
● Những người con của chiến khu năm xưa.

● *Bộ đội Biên Hòa tập kết ra Bắc.*

BIÊN HÒA CÙNG CẢ NƯỚC ĐÁNH CHO MỸ CỨT NGỤY NHÀO

(1954 - 1975)

«... Miền Nam đi trước về sau...»

BIÊN HÒA cùng cả miền Nam đứng lên đáp lời Chủ tịch Hồ Chí Minh :
« Nước Việt Nam là một, dân tộc Việt Nam là một, sông có thể cạn, núi
có thể mòn. Song chân lý ấy không bao giờ thay đổi ». Biên Hòa lại viết tiếp
những trang sử oanh liệt của cuộc chiến tranh chống Mỹ cứu nước.

• Biên Hòa chỉ cách Sài Gòn, thủ đô của chế độ Mỹ-ngụy 30 km. Mỹ-ngụy
đã biến Biên Hòa trở thành căn cứ hậu cần quân sự chiến lược ở cửa ngõ đồng
bắc Sài Gòn với hệ thống sân bay, tổng kho Long Bình hiện đại làm hậu cứ cho
những cuộc hành quân càn quét, bắn phá, dội bom của chúng xuống Chiến khu Đ
lịch sử, các nơi khác ở miền Nam và cả chiến trường Đông Dương.

Nhưng cũng chính Biên Hòa là một trong những nơi đánh Mỹ đầu tiên ở
Nam bộ khi chúng còn núp dưới danh nghĩa Phái đoàn MAAG. Sân bay Biên
Hòa, Tổng kho Long Bình liên tiếp bốc cháy, làm cho kẻ địch ăn không ngon,
ngủ không yên ở ngay sào huyệt của chúng.

Biên Hòa còn là sào huyệt của Quân đoàn 3, Quân khu 3 ngụy. Chính nơi
đây là điểm xuất phát những cuộc hành quân càn quét lấn chiếm vào các tỉnh
miền Đông, vào các căn cứ cách mạng và vào vùng giải phóng.

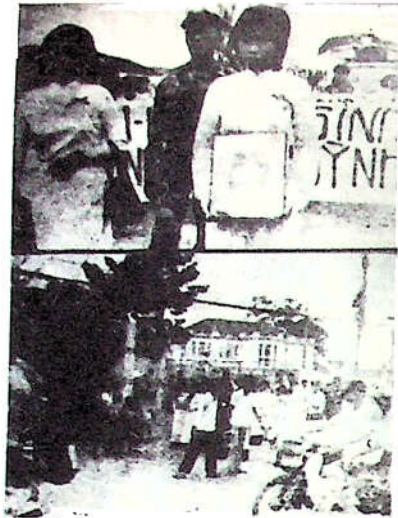
Nhưng cũng chính nơi đây, quân và dân Biên Hòa đã dùng bannui giáp công
liên tiếp tấn công kẻ thù.

- *Dũng chí Ngô Bá Cao, Bí thư Tỉnh Ủy Biên Hòa 1957 — 1959, bị địch bắt và kết án tử hình bằng « Luật 10:59 » của chúng. Trước khi thi đấu tranh của quần chúng yêu nước tại Biên Hòa, địch hoảng sợ, bí mật đưa đồng chí ra Côn Đảo giam cho đến ngày 30-4-1975.*
- *Hội Truyền Bá Quốc ngữ — một trong những tổ chức đấu tranh công khai hợp pháp của quần chúng yêu nước Biên Hòa trong những năm 50.*
- *Công trường Sông Phố — nơi diễn ra cuộc biểu tình rầm rộ của quần chúng giành chính quyền trong Cách mạng Tháng Tám 1945.*
- *Nhà hội Bình Trước — trụ sở làm việc của Chính quyền cách mạng tỉnh Biên Hòa (tháng 8-1945) — nay là Nhà Bảo tàng Thành phố.*
- *Dãy phố « Sáu Sứ » (phường Trung Dũng) — nơi có các cuộc họp bí mật của Tỉnh Ủy Biên Hòa trong những năm đầu chống Pháp.*

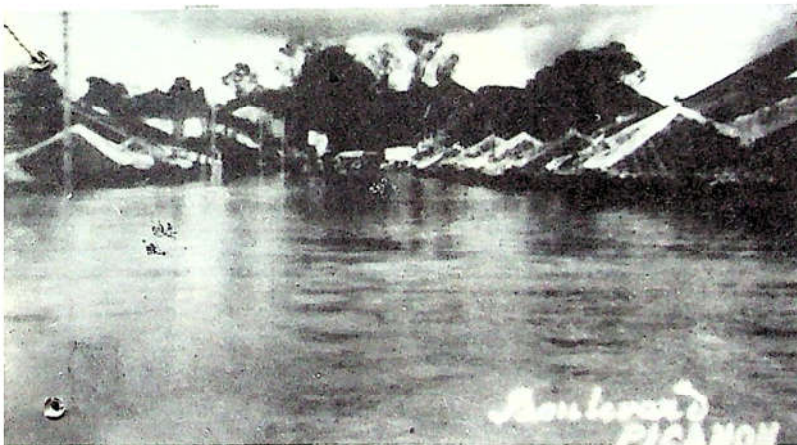

● Đấu tranh chính trị là một trong ba mũi giáp công của quân và dân Biên Hòa trong thời kỳ chống Mỹ. Những cuộc đấu tranh, biểu tình như thế này thường xuyên diễn ra làm cho kẻ địch mất ăn, mất ngủ.

MINH TRIỂN (trên cùng) và các đồng chí khác đang biểu tình trước trụ sở của Ban Chỉ huy quân sự tỉnh Biên Hòa. Hình ở dưới là một cuộc biểu tình khác ở thành phố Biên Hòa.

● Nạn lụt năm 1952 gây nhiều thiệt hại cho Biên Hòa, nhưng người dân Biên Hòa vẫn vừa chống giặc lụt vừa góp phần tiếp lương tải đạn đưa cuộc kháng chiến chống quân xâm lược đến thắng lợi.

XÂY DỰNG LỰC LƯỢNG VŨ TRANG

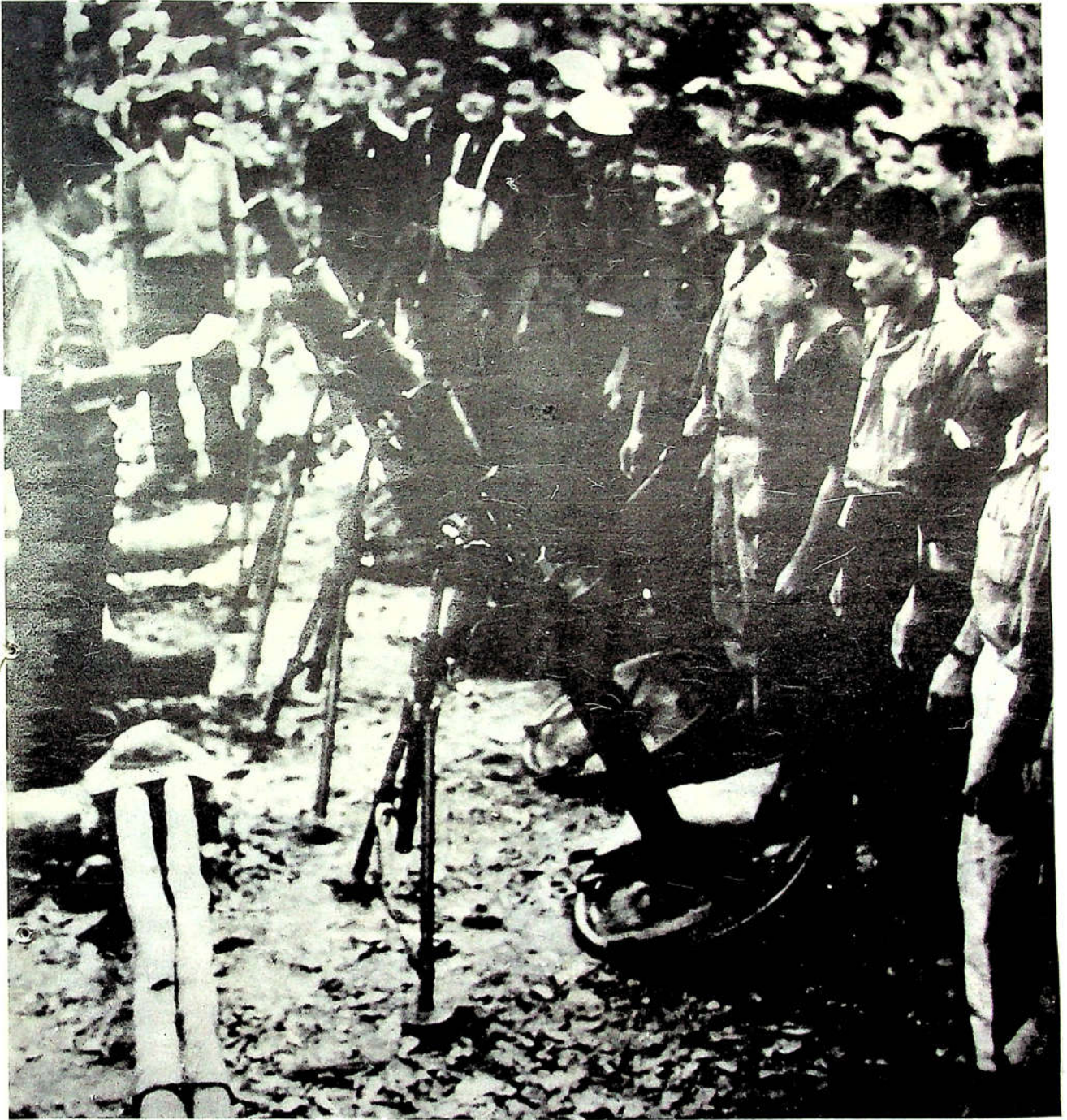

Vừa đánh địch vừa xây dựng lực lượng ta — đó là phương châm của Đảng bộ Biên Hòa trong chiến tranh chống Mỹ.

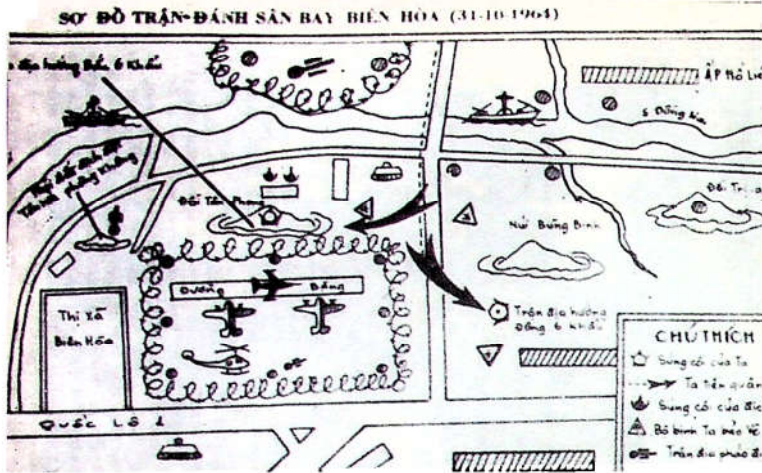

- *Liệt sĩ Nguyễn Văn Trị (tức Năm Hà), Bí thư Tỉnh Ủy Biên Hòa 1952 — 1965, Bí thư U1 từ 1965 — 1969 (*)*
- *Đồng chí Phan Văn Trang, Bí thư U1 từ 1969 — 1975, Bí thư Thành Ủy Biên Hòa từ tháng 4-1975 đến 1976.*
- *Đồng chí Trương Văn Lễ, Bí thư Thị xã ủy Biên Hòa 1960 — 1965 Ủy viên Thường vụ U1 từ 1965 — 1969.*
- *Bộ chỉ huy hợp bản phương án tác chiến.*
- *Đoàn Pháo binh « Biên Hòa » chuẩn bị sẵn sàng cõ bảo lửa xuống đầu thù.*

(*) U1: gồm Thị xã Biên Hòa, huyện Vĩnh Cửu và huyện Trảng Bom (nay là huyện Thống Nhất).

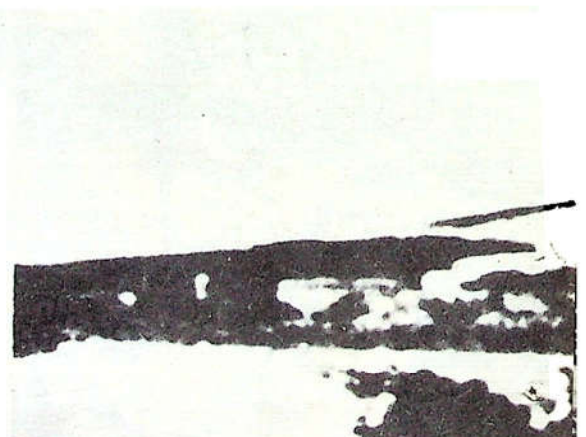
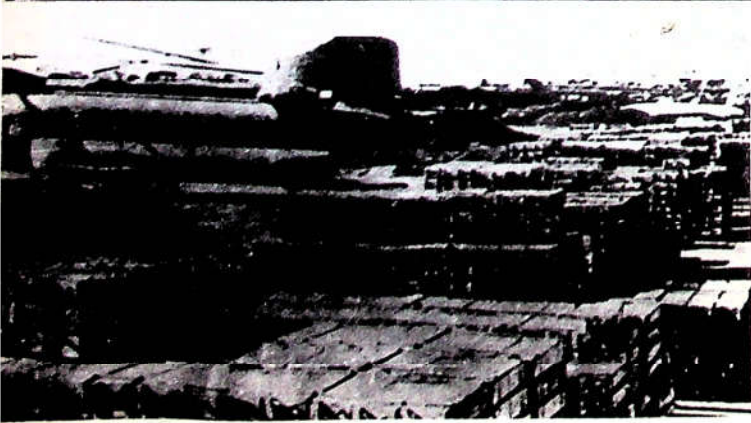
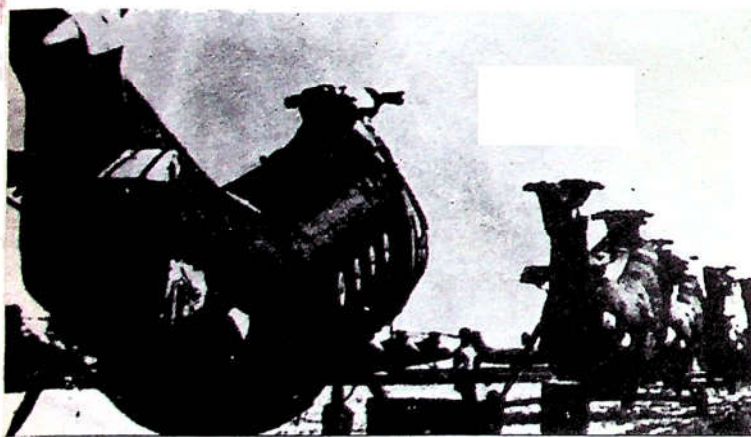

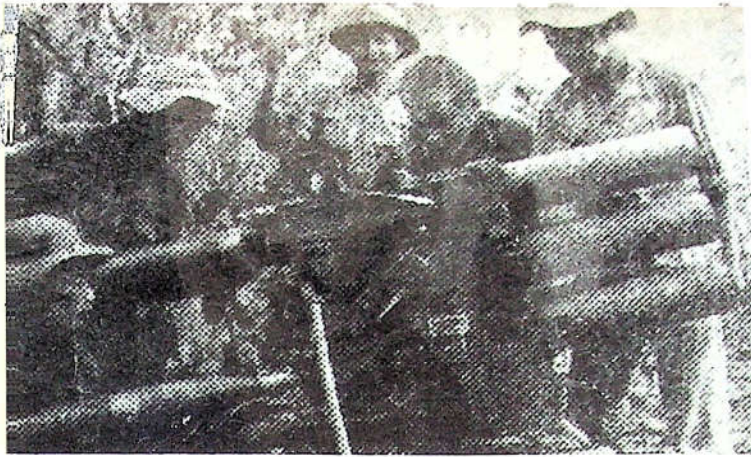
● Pháo binh Biên Hòa sẵn sàng diệt báo lửa xuống đầu thù.

TẬP KÍCH CÁC CĂN CỨ QUÂN SỰ CỦA MỸ-NGỤY TẠI BIÊN HÒA

SÂN BAY BIÊN HÒA, nơi xuất phát của không quân Mỹ — ngụy cùng kiên cố. Nhưng chỉ tính từ năm 1964 đến năm 1968, lực hũy 565 máy bay, tiêu diệt gần 3.000 tên giặc lái và nhân viên kỹ Khu kho Long Bình — căn cứ hậu cầu lớn nhất của Mỹ — ngụy hơn 2 triệu tấn bom đạn, 20 triệu tấn xăng dầu, diệt hàng ngàn đạn đại bác, diệt 250 tên địch. Đêm 9-1-1973 đốt cháy 17,5 triệu lít

● « Nhà Xanh » — nơi 2 tên cố vấn Mỹ trong phái đoàn MACG bị nhân dân Biên Hòa diệt đầu tiên ở Việt Nam (nay là Trường Công nhân kỹ thuật ở diện Đồng Nai).

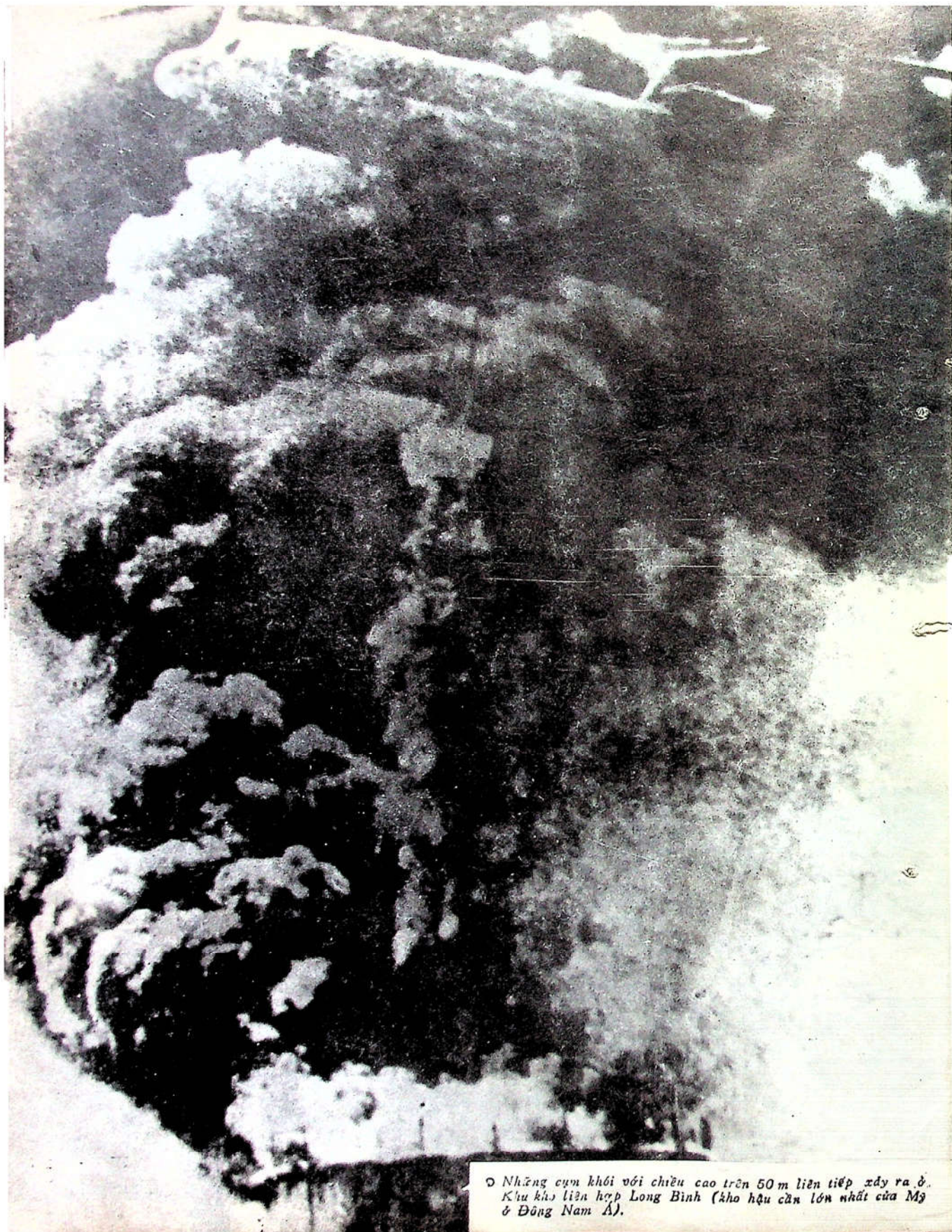
Đi bán phá vùng giải phóng, được chúng xây dựng và bảo vệ vô
tượng vũ trang Biên Hòa đã 9 lần đội bảo lửa xuống nơi đây: thiếu
thuật Mỹ cùng nhiều phương tiện chiến tranh khác.

ở miền Nam đã bị Quân giải phóng tấn công hàng chục lần: phá hủy
kênh địch. Đêm 28-10-1966, ta đánh trận đầu tiên phá hủy 250.000 tấn
cảng, dầu.

000840 Taylor — đại sứ Mỹ, từ Sài Gòn hộc tốc lên Biên Hòa,
với vì mặt sầu não chứng kiến cảnh sân bay còn đang
mịt mù khói và xác chết của lính Mỹ.

AC/95/VL/677

○ Những cơn khói với chiều cao trên 50 m liên tiếp xảy ra ở Khu khí liên hợp Long Bình (khó hậu cần lớn nhất của Mỹ ở Đông Nam Á).